

1. Obiekt

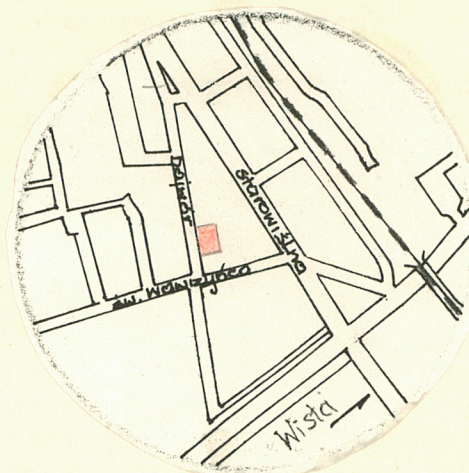
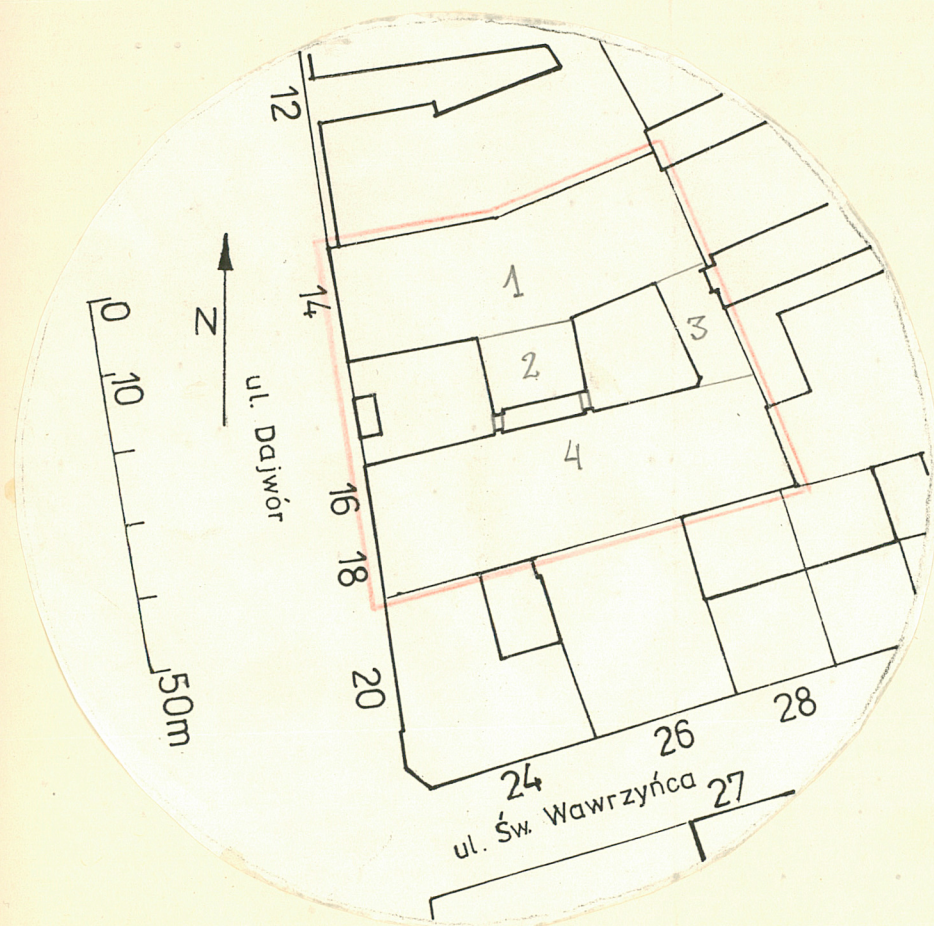
ZESPÓŁ ZABUDOWY PRZEMYSŁOWEJ

2. Czas powstania
ok. 1910
1.20-te XX w.

3. Miejscowość

KRAKÓW

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

1. Budynek administracyjno-
produkcyjny
2. Budynek mieszkalny
3. Ślusarnia
4. Hala

4. Adres

ul. Dajwór 14-16

nr hipoteczny 2641, 2614

5. Przynależność administracyjna

województwo

gmina Dz. Śródmieście

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1. VI. 1975 r.

województwo

powiat Śródmieście /Kazimierz/

8. Właściciel i jego adres

rodzina Steinbergów

9. Użytkownik i jego adres

biura firm handlowo-usługowych oraz zakłady usługowe, w tym drukarnia "Dajwór"

10. Rejestr zabytków

Nr A-961

data 3 XI 1993

autor zdjęć Jacek Szkolnicki
data wykonania listopad 1994
miejsce przechowywania negatywów

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Zabudowa powstała w bloku wytyczonym na terenie dawnych pól kazimierskich, rozparcelowanych stosunkowo późno, bo dopiero w k.XIX w.; przy wytyczonej w l.40-tych ulicy Dajwór /pierwotnie ul.Wałowa/.

Zespół jest przykładem typowego kompleksu zabudowań zakładu rzemieślniczo-przemysłowego średniej wielkości, w którym na stosunkowo niewielkiej powierzchni umieszczono sam zakład, mieszkanie właściciela, oficjalistów i służby oraz magazyny i sklep. Budynek pn. /nr 14/ wzniesiono ok.1910 r., budynek pd. w l.20-tych. Budynek pn. ma formy modernistyczne, budynek pd. funkcjonalistyczne /uproszczone/. Zabudowa należała do rodzin żydowskich i mieściła firmy żydowskie. Do czasów okupacji niemieckiej firm było zawsze kilka. Mieściła się tu m.in. Fabryka Narzędzi "Esnot" Salomona Nattla, Fabryka Okuć Piecowych Gusty Edelman, ślusarnia z kuźnią Goldsteina /działająca od 1902 r./. W 1936 rozpoczęła działalność fabryka konserw rybnych Maurycego Finkera pod szyldem Pierwsza Polska Fabryka Konserw Sardelowych "Sardina". Od 1902 r. działała stolarnia /o profilu artystycznym/ Joachima Steinberga. W okresie powojennym w budynkach opisywanej posesji oraz posesji przy ul.Dajwór 18 znajdowały się Państwowe Zakłady Robót Elektrycznych /później przemianowane na Zakłady Elektryczne Okręgu Krakowskiego/. Od 1970 zabudowania użytkowała m.in. Techniczna Spółdzielnia Prac "Elektromet".

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach wnętrze wyposażenie, instalacje)

Zespół zabudowy przemysłowej przy ul.Dajwór 14-16 usytuowany jest w bloku zabudowy zawartym pomiędzy ul.Dajwór (od zach.), Starowiślną (od pn.-wsch.) i Św.Wawrzyńca (od pd.). Działka ma kształt zbliżony do trapezu. Przytyka do wsch. pierzei ul.Dajwór (od zach.), realności przy ul.Dajwór 12 (od pn.), realności przy ul.Starowiślnej 89 i 91 (od wsch.) i realności przy ul.Dajwór 18 (od pd.).

Budynki, w zabudowie zwartej, zajmują ok.3/4 powierzchni działki. Usytuowane są wzdłuż jej granicy pn. (budynek administracyjno-produkcyjny), wsch. (ślusarnia) i pd. (hala) oraz pośrodku posesji (budynek mieszkalny). Ten ostatni łączy budynek administracyjno-produkcyjny z halą i zabudową pd.-wsch. narożnika i sprawia, że na terenie posesji utworzone zostały 2 podwórza: jedno od strony zach., pomiędzy ulicą a budynkiem mieszkalnym, drugie od strony wsch., między budynkiem mieszkalnym a ślusarnią.

Podwórza, o nawierzchniach asfaltowych, łączą się przejściem w pd. osi parteru budynku mieszkalnego. Do zabudowy działki należy także parterowy, wolnostojący, drewniany barak portierni, usytuowany przy ulicy, pomiędzy budynkiem administracyjno-produkcyjnym a halą.

Budynek administracyjno-produkcyjny usytuowany jest wzdłuż pn. granicy działki. Założony na rzucie zbliżonym do prostokąta, o załamanej osi. Dłuższymi bokami przytyka do realności Dajwór 12 (od pn.) i podwórza oraz budynku mieszkalnego i ślusarni (od pd.); krótszymi do ulicy (od zach.) i posesji Starowiślna 89 (od wsch.). Murowany z cegły z użyciem kamienia łamanego, 2-kondygnacyjny z poddaszem, podpiwniczony. Nakryty dachem 2-spadowym pobitym papą. Pomieszczenia produkcyjne na parterze posiadają stropy drewniane, wsparte na drewnianych słupach (częściowo wymienionych na stalowe). Elewacje ceglane rozczłonkowane horyzontalnie gzymsami z cegły i pasami tynku (u nasady szczytu i na poziomie górnych krawędzi okien). Elewacja od ulicy zwieńczona trójkątnym szczytem, obramionym ceglany gzymsem i z okrągłym oknem w ceglanej opasce pośrodku. Okna zamknięte łukami, odcinkowymi, zakratowane; wejście (od ulicy) zamknięte łukiem odcinkowym, brama 2-skrzydłowa z nadświetlem. Elewacja zach. (od ulicy) 4-osiova, boczne 8-osiove; elewacja pd. (od podwórza) częściowo potynkowana (w partii wsch.).

Budynek ślusarni usytuowany wzdłuż wsch. granicy działki. Założony na planie prostokąta. Dłuższymi bokami przytyka do wsch. (tylnego) podwórza (od zach.) i do posesji Starowiślna 89 i 91 (od wsch.); krótszymi do budynku administracyjno-produkcyjnego (od pn.) i zabudowy pd.-wsch. narożnika działki (od pd.). Murowany z cegły, 1-kondygnacyjny, nakryty dachem 1-spadowym pobitym papą.

Hala usytuowana w pd.-zach. narożniku działki. Założona na planie prostokąta. Przytyka do zach. podwórza (od pn.), zabudowy pd.-wsch. narożnika

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 4400 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>powierzchnia działki 2200 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>produkcyjno-mieszkalne /małe zakłady przemysłowe z miesz- kaniami właścicieli i pra- cowników/</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>produkcyjne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W okresie powojennym wykonano szereg prac adaptacyjnych o stosunkowo niewielkim zakresie. Zmieniły one przede wszystkim wnętrza budynków, z których usunięto niemal całe pierwotne wyposażenie i zmieniono układ niektórych wnętrz.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan budynków ogólnie dobry. Konstrukcja i pokrycie w dobrym stanie. Wyposażenie stosunkowo mało zniszczone, instalacje sprawne.</p> <p>Zabudowa przekształcona w niewielkim stopniu /w relacji do stanu pierwotnego/.</p>	
<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Podstawowym wskazaniem konserwatorskim winno być /co najmniej/ utrzymanie obecnego stanu.</p> <p>Na teren działki nie wolno wprowadzić nowej kubatury.</p> <p>Nie wolno zmieniać formy żadnego z budynków: wszystkie zachowały kształt pierwotny /układ ścian konstrukcyjnych, formy dachów/.</p> <p>Budynek administracyjno-produkcyjny</p> <p>Najbardziej wartościowy budynek działki. Poza formą budynku należy chronić jego elewacje /ogólna dyspozycja, układ otworów, elementy ornamentacyjne, stolarka/; ostatnie zmiany we wsch. części elewacji pd. nie są korzystne. Elewacji nie tynkować.</p>			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Akta Budownictwa Miejskiego /plany budowlane/,
Archiwum Państwowe w Krakowie, sygn. ul.Dajwór 14/
16

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Widoki wnętrza stolarni parowej "T.Stryjeński
i S-ka" przy ul.Dajwór 14, klisze szklane I.Krie-
gera, MHMK, sygn:982/K, 983/K, 984/K.

22. Bibliografia

R.Kotewicz, Z dziejów przemysłu Krakowa w latach
1918-1939 /Biblioteka Krakowska nr 122, 1981/

B.Krasnowolski, Ulice i place krakowskiego Kazi-
mierza, Kraków 1992

Dokumentacje

Kraków. Kazimierz ze Stradomiem ... Studium histo-
ryczno-urbanistyczne, Kraków 1982-85, t.I A, cz.I,
mps PKZ

B.Rybińska, Penetracja zabytków techniki i urządzeń
inżynieryjnych na terenie m.Krakowa w obrębie ulicy
Dajwór, mps 1985

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Waldemar Komorowski

Iwona Keder

imię i nazwisko

data listopad 1994

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

27. Załączniki

1 wkładka

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
KRAKÓW	ZESPÓŁ ZABUDOWY PRZE- MYSŁOWEJ	c.d. punktu 13, 20; 3 fotografie

13. posesji (od wsch.), realności Dajwór 18 (od pd.) i wsch. pierzei ul.Dajwór (od zach.). Murowana z cegły, otynkowana, 1-kondygnacyjna, nakryta dachem 2-spadowym pobitym papą. Budynek mieszkalny usytuowany w środkowej części działki; łączy zabudowę po pn. i pd. stronie posesji. Założony narzucie prostokąta. Przytyka do budynku administracyjno-produkcyjnego (od pn.), tylnego (wsch.) podwórza (od wsch.), zabudowy po pd. stronie działki (od pd.) i zach. podwórza (od zach.). Murowany z cegły, 2-kondygnacyjny, otynkowany, nakryty dachem 2-spadowym pobitym papą. W skrajnej, pd. osi na partee-rze przejazd o sklepieniu łukowym, łączący oba podwórza. Okna prostokątne; drzwi zewnętrzne prostokątne, 2-skrzydłowe, oszklone. Budynek dostępny ze wsch. (tylnego) podwórza: bezpośrednio i zewnętrznymi, 1-bie-gowymi schodami (stopnie drewniane, balustrada metalowa) wprowadzającymi na I p.
20. Utrzymać obecną dyspozycję wewnątrz.
Zmienić pokrycie dachu (papa na dachówkę lub blachę); utrzymać obecną formę dymników.
Budynek mieszkalny
Ujednolicić otwory okienne i drzwiowe w obydwu elewacjach. Nowa stolarka winna nawiązywać do pierwotnej.
Zmienić pokrycie dachu (papa na dachówkę lub blachę).
Hala
Utrzymać bez zmian fasadę (elewacja od ulicy).
Uporządkować elewację pn.: wprowadzić otwory okienne jednolitej wielkości.
Zmienić pokrycie dachu (papa na blachę); utrzymać wentylatory.
Wnętrze hali winno być jednoprzestrzenne.
D.ślusarnia i kuźnia
Zaleca się zachować pierwotny kształt otworów elewacji.
Zlikwidować drewniany barak portierni przy bramie wjazdu na podwórko.
Utrzymać namiastkę ogrodu na pierwszym podwórku (zielen wysoka, krzewy i pnącza); zalecana wymiana roślinności.
Zmienić nawierzchnię podwórek (wprowadzić bruk i kostki betonowe).

Wkładkę założył: Waldemar Komorowski, Iwona Kęder, listopad 1994
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.

budynek administracyjno-
produkcyjny

budynk administracyjno-
produkcyjny (z lewej) i budynek
mieszkalny

budynek mieszkalny